VIIKONVAIHDE

VIIKON ILMIÖ

PAULA TAIPALE

Oopperalaulaja Aki Alamikkotervo ja pianisti Johanna Tilus tervehtivät Savonlinnan lentoasemalle tulijoita.

Lentokenttä raikaa

Terminaaliin talsivat matkustajat pysähtyvät. Hymy kohoaa monen kasvoille, kun musiikki tervehtii jo ovella.

Oopperajuhlakävijät otetaan tänäkin vuonna vastaan lauluesityksin.

Lentokenttäesityksiä on järjestetty Savonlinnassa yli 15 vuotta. Idea tuli Savonlinnan oopperajuhlien oopperanjohtajalta **Jan Hultinilta**.

Laulaja ja pianisti esittävät kappaleen tai kaksi, kun kone saapuu ja ihmiset valuvat sisään. Flyygeli on kentän puolesta. Oopperajuhlat lähettää taiteilijan.

”Tämä on oopperakaupungin tervehdys. Asiakkaat saavat jo lentokentällä fiiliksen, että nyt on tultu johonkin erikoiseen kaupunkiin”, kertoo oopperajuhlien taiteellisen johtajan assistentti **Marikki Laaksonen**.

Ihmeellinen yllätys

Tervehdyksen maksavat oopperajuhlat, juhlien kannatusyhdistys ja Finavia. Palaute on ollut hyvää, joten perinnettä on jatkettu.

”Olen nähnyt jossain ulkolaisissa alan ammattilehdissä kirjoituksia, että olipas ihmeellinen yllätys, kun saapui itärajan tuntumaan maailman ääriin, ja siellä oli pianisti ja laulaja odottamassa”, Laaksonen sanoo.

Tänä vuonna kentällä nähdään muutamaan otteeseen myös satavuotisjuhlavuoden hahmo Aino Ackté **Sirkka Lampimäen** esittämänä.

Koneita saapuu kaksi päivässä. Tällä viikolla esiintymisiä on 11. Joka koneelle esiintymistä ei järjesty – eikä matkustajille kerrota esityksestä etukäteen.

Festivaalien aikaan

Myös Ivalon lentoasemalla on perinteisesti ollut musiikkiesityksiä Kaamosjazzin ja Huuliharppufestareiden aikaan.

Jyväskylässä glögitarjoiluun on joulun alla liittynyt elävä musiikki.

Kuusamon lentoasemalla puolestaan suunnitellaan paikallista elävää musiikkia joulun alle tai ruskalentojen aikaan.

Helsinki-Vantaalla elävää musiikkia on kuultu esimerkiksi uusien reittien tai itsepalveluautomaattien kunniaksi.

Nyt kentällä näkyvät sekä Helsingin design-pääkaupunkivuosi että kentän 60-vuotisjuhlavuosi.

Kentälle avattiin vastikään neljäs näyttelytila Art Gallery, joka esittelee suomalaista nykytaidetta. Juhlavuotta juhlistaa käytävänäyttely julkkiksista, jotka ovat käyneet kentällä.

FINNAIR / SUOMEN ILMAILUMUSEON KUVA-ARKISTO

Näyttelijä Marlon Brando kävi Helsingissä vuonna 1967 Unicefin lähettiläänä. Käytävänäyttely esittelee Helsinki-Vantaalla vierailleita julkisuuden henkilöitä.

Intiaaneja ja presidenttejä

60-luvun kuvissa loistavat **Armi Kuusela**, **Marlon Brando** ja Suomesta kuvauspaikkoja etsinyt **Alfred Hitchcock**. Ja sitten on eräs amerikkalainen intiaanipäällikkö.

”Vedoksen takana lukee Little Eagle, mutta varmuudella emme pysty kertomaan tarkemmin henkilöstä”, tutkija **Tapio Juutinen** Suomen Ilmailumuseosta kertoo.

60-luvulla vanhan Seutulan aseman matkustajaterminaali oli puuparakki. Nykyinen kakkosterminaali tuli käyttöön vuonna 1969.

1975 sen käytäviä asteli **Elizabeth Taylor**. Hän kuvasi elokuvaa Leningradissa, ja vietti Suomessa ainakin yhden viikonlopun – huhujen mukaan jopa viisi.

PAULA TAIPALE

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 28.7.

Maidon ja kerman kulutus lisääntynyt huomattavasti

Osuusmeijereiden ja Valion meijereiden tilastojen mukaan on maidon kulutus syyskuusta lähtien lisääntynyt noin 5–8 pros. Kaikkein selvin lisäys on tapahtunut kermojen myynnissä. Tältä osin nousu on peräti 25–30 pros. viime vuoden tilastoon verrattuna. Kerman kulutuskäyrä on herkkä yleisen tulotaso vaihtelulle. Kun viime aikoina on ollut työtilaisuuksia väestöllä riittävästi ja taloudellinen asema kaikin puolin vakiintunut, näkyvät seuraukset mm. kerman kulutustilastossa. Erilaiset uudet piimälaadut saivat muutama vuosi sitten heti markkinoille tullessaan kuluttajien keskuudessa yllättävän suopean vastaanoton ja niiden kulutus lisääntyi hyvin jyrkästi.

MARITA WAENERBERG

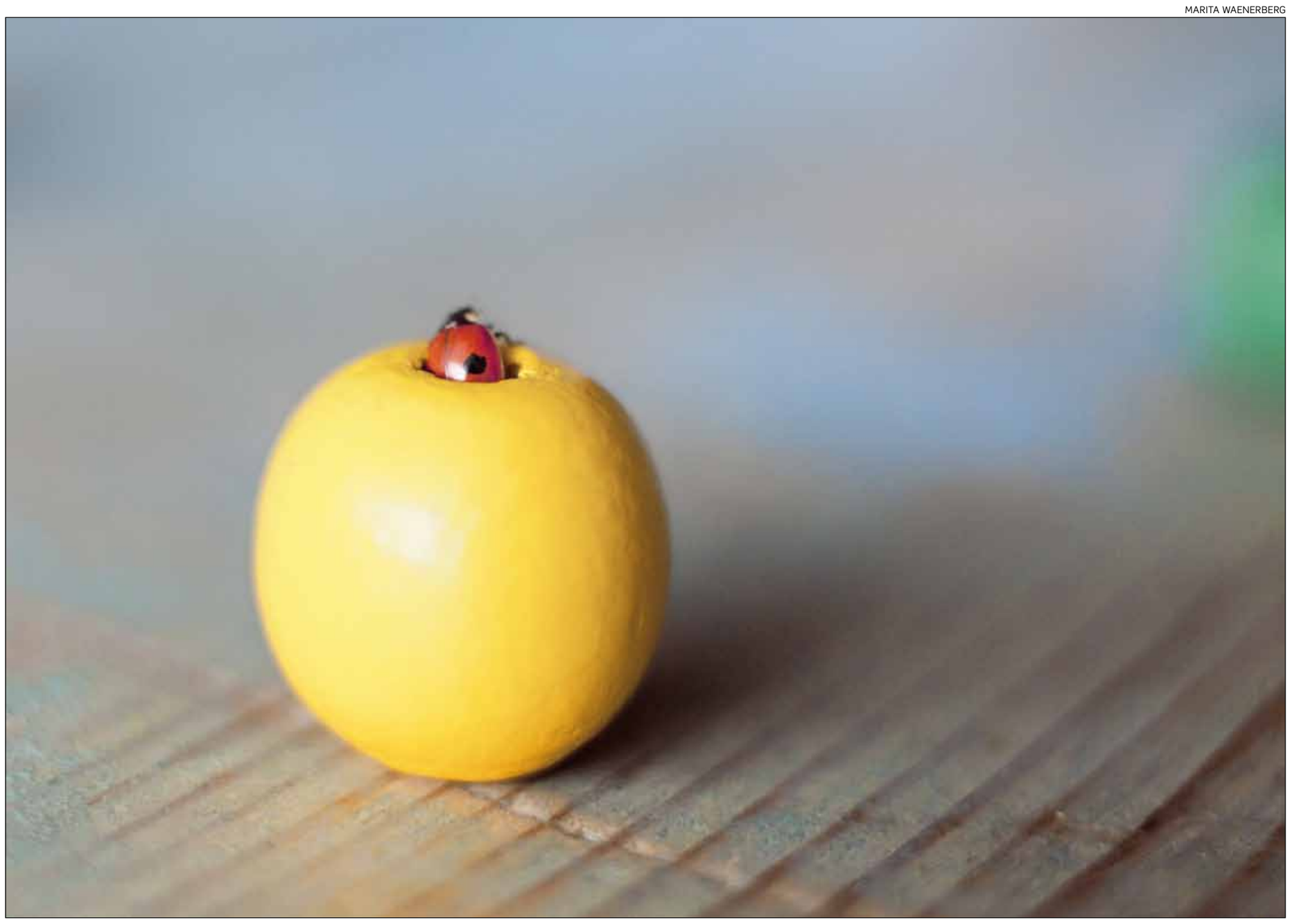

Martta osoittautui nokkelaksi agilitykertuksi, sillä se keksi itse, että helmen sisällä voi lymyillä.

Agilitya leppäkertun ehdoilla

Pilkkuviittainen leppäkerttu on petoeläimeksi hyvin sympaattinen ötökkä. Siitä on paitsi kirvojen karkottajaksi, myös agilityradan selvittäväksi tähdeksi.

HELSINKI (MT)
Viiden millin pituinen tarmonpesä, **Martta**, arviolta kaksi kuukautta, pyyhältää ensimmäistä kertaa elämässään miniatyyrimäiselle agilityradalle.

Edessä kohoaa taiteltu A4-paperi, jonka huipulle sankari kapuaa määrätietoisin askelin. Esteen harjalla se oikoo kuutta jalkaansa, sukii tuntosarviaan ja ampaisee lentoon.

Leppäkerttuharrastaja **Sofia Sepponen**, 14, nappaa lemmikkinsä kämmenelleen.

”Eivät ne ole arkoja. Niitä voi ihan kevyesti ohjailla sormin. Leppäkertut ovat tosi vikkeliä ja suoriutuvat radasta nopeasti, jos sille päälle sattuvat”, Sepponen luonnehtii.

Idea leppäkerttuagilitysta sai alkunsa, kun Sepponen harrasti pienempänä kaninsa kanssa estehyppyä.

”Teimme kaverini kanssa pieniä esteitä, joita leppäkertut voisivat ylittää, alittaa tai kiertää ohjaajan avustuksella. Sitten otimme aikaa ja voittajaksi selvitytyi nopein kerttu.”

Näiden kisojen toinen osallistuja, arviolta kahden kuukauden ikäinen noviisi **Lulu** ei liikauta siipeäänkään radan suuntaan. Se on päättänyt lymyillä haastattelun ajan ikkunaverhojen katveessa.

Leppäkertut eivät toimi radalla täysin koirien tapaan. Niitä ei voi houkutella herkuin, käskytys kaikuu kuuroille korville, opit eivät jää päähän ja dopingtestauskin on kyseenalaista.

Kertulle maistuu jauheliha

Kirvat ovat saaneet kyytiä Sepposen siipiniekoilta nurmijärveläisessä kotipuutarhassa jo monen vuoden ajan.

Kasvihuone kätkee sisuksiinsa suuren joukon paitsi erinumeroisia pistepirkkoja, myös keltaisia ruutupirkkoja ja kasviksia syöviä neilikkapirkkoja. Sepponen haalii kerttuja puutarhaansa kirvaisista koivikoista. Tämän kesän poikueet ovat jo kasvattajan kolmatta sukupolvea.

”Pienempänä osasin erottaa kaikki leppäkertut toisistaan, sillä niillä jokaisella on ainutlaatuinen valkoinen kuviointi niskassa”, Sepponen kertoo.

Syksyllä kuoriutuneet leppäkertut vaipuvat talveksi suojaisaan paikkaan horrokseen. Terraario-oloissa ne kuitenkin vipeltävät kuukausitolkulla. Talviravinnoksi Sepponen tarjosi suojateilleen pakastettujen kirvojen ja hyttysten lisäksi jauhelihaa, joka näytti pikkupedoille maittavan.

”Leppäkerttu on oiva lemmikki, sillä sitä on lapsenkin helppo hoitaa. Leppikset ovat vähän kuin akvaariokalat, joiden tekemisiä on hauska seurata.”

Takaisin radalle

Touhukas Martta esittelee akrobaattisia taitojaan. Se on onnistunut kiepsauttamaan itsensä selälleen, mutta tehokkaalla siipien räpyttelyllä jalat löytävät maan. Matka taittuu sipsutellen helmipujotteluesteelle.

Mötiäinen aprikoi oikean ja vasemman välillä. Hento sormien tuuppaus takaa saa sen kipittämään helmen luo. Mutta kappas! Esteen oikeaoppisen kiertämisen sijaan ötökkä ottaa tähden elkein tilan haltuun ja sujahtaa helmen sisään. Vekkuli kurkistelee piilopaikastaan sivusta seuraajien äimistyneitä ilmeitä.

Martassa on selkeästi ainesta maajoukkueetasolle asti.

TANJA KORPELA

Martan pilkkuviitan alta paljastuvat kellertävät siivet, kun se päättää pyrähtää ilmoille kesken pujotteluradan.

Sofia Sepponen nappaa ikkunalla tepastelevan lemmikkinsä talteen.

PILKULLINEN KOVAKUORIAINEN

Lennä, lennä, leppäkerttu

Suomessa tunnetaan runsaat 60 leppäkerttulajia, joista useimmat syövät kirvoja ja ovat siten hyödyllisiä puutarhureille.

Suurin osa leppäkertuista on väritykseltään tummia. Peitinsiipien pilkkujen määrä ja väritys vaihtelee lajikohtaisesti. Yleisimpiä ovat seitsenpistepirkko sekä pienempi kaksipistepirkko.

Pisteet ennustivat satoa

Leppäkerttuihin liittyy paljon erilaisia uskomuksia. Niiden on ajateltu tuovan hyvää onnea. Skandinaavit ennustivat muinoin leppäkertuista satoa: jos pellolla havaitulla leppäkertulla oli yli seitsemän pistettä, tulisi huono sato ja leipä olisi kallista. Jos pisteitä oli vähemmän, tulisi runsaasti viljaa.

Sadon ennustaminen on hyvinkin saattanut onnistua, sillä monet runsastäpläiset leppäkertut syövät sienirihmaa, ja niiden esiintyminen viljassa on voinut viitata sienitautien runsauteen, joka on haitannut satoa.

Kristinuskon leviämisen myötä leppäkerttu yhdistettiin pyhyyteen, johon sen nimi monissa kielissä viittaa. Ruotsin kielessä leppäkerttu on nyckelpiga, joka tarkoittaa Neitsyt Marian avaimenvartijaa.

Leppäkerttu on saanut myös uusia symbolisia merkityksiä. Punainen pikkuotus löytyy Suomessa esimerkiksi luomutuotteiden sekä poliittisen puolueen logosta.

TANJA KORPELA